

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacy są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 26. września. Dnia 27go września 1856 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozestany XLII. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 169. Artykuł dodatkowy do zawartego między Austryą i Grecyą pod dniem 4. marca 1835 traktatu handlu i żeglugi z dnia 5go kwietnia 1856, względem postępowania z ruchomemi puściznami obustronnych poddanych;

Umówiony w Atenach 12. czerwca 1856;

Obustronne ratyfikacye wymieniane tamże 22. sierpnia 1856.

Nr. 170. Rozporządzenie ministra handlu, przemysłowości i budowy publicznych z 15. września 1856, którem się do wymiaru siły gorzałki i spirytusu w handlu rozciąga na Węgry, Siedmiogród, Kroatyę, Sławonię, Serbskie województwo i Temeski Banat przepis ministerjalny z dnia 1. kwietnia 1853 (nr. 66 Dzien. ustaw państwa) względem zaprowadzenia urzędownie wypróbowanych i za takowe uznanych metrów alkoholu.

Nr. 171. Dekret ministerstwa finansów z 20. września 1856, którym się wyznacza termin rozpoczynającej się czynności exponowanego komisarza górniczego w Pięciukościołach (Fünfkirchen.)

Nr. 172. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 20. września 1856, prawomocne we wszystkich krajach koronnych, którem się ogłasza termin czynności finansowych dyrekcji w Morawii i Szlązku, i odgraniczenie ich okręgów administracyjnych.

Nr. 173. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 21. września 1856, prawomocne w koronnych krajach, objętych w powszechnym związku celnym, tyczące się wyniesienia pobocznego celnego urzędu I. klasy w Vils, na główny urząd celný II. klasy, zmiany jego miejsca i zaprowadzenia stacyi deklaracyjnej w Schönbicht w Tyrolu.

Sprawy krajowe.

(Popisy wojskowe. — Poświęcenie chorągwi pułku dragonów. — Ajenci publiczni i prywatni.)

Wiedeń, 28. września. Stojąca obozem pod Bisamberg brygada generała Martinitz wyruszyła wczoraj rano na wielki manewr polny. Ich Mość Cesarz i Cesarzowa w towarzystwie Arcyksiążąt Albrechta, Karola Ferdynanda, Wilhelma, Leopolda i Henryka udali się rano o 8. godzinie do Bisambergu na ten popis wojskowy. — W przyszyły poniedziałek zacznie się koncentracya wojsk w wielkim obozie na równinie Marchfeld. Pierwszy wielki popis wojskowy odbędzie się w piątek 3. października.

— Dnia 17. b. m. odbyło się o jedenastej godzinie przed południem poświęcenie nowych chorągwi szóstego pułku dragonów hrabi Ficquelmont, na któryto akt wystąpił ten pułk w zupełnej parady i w kompletnym stanie koło Eisenstadt.

— Ze strony c. k. ministerjum spraw wewnętrznych wyszło teraz rozporządzenie do c. k. Namiestnictwa niższo-austriackiego względem zakresu działalności takzwaných agentów prywatnych. — Wątpliwosc w tej mierze, a mianowicie co do upoważnienia tych agentów względem sporządzania pism i podań, tudzież do zastępstwa stron w sprawach spornych pochodzi, iż nierozcznają należycie agentów publicznych od prywatnych, między którymi istnące w tym względzie przepisy wyraźną jednak czynią różnicę. Pierwsi, to jest upoważnieni rozporządzeniem normalnem z 16. kwietnia 1833 nr. 8782 ajenci publiczni mają według §. 6. tegoż rozporządzenia przyznane sobie prawo „strzeżenia się do prowadzenia wszelkich spraw, które na mocy istnących przepisów nie zastrzeżono wyraźnie innym osobom.“

Warunki koncesyi do prowadzenia wszystkich spraw dla innych osób niezastrzeżonych zawiera §. 4. rozporządzenia powyższego. Inni, a mianowicie ajenci prywatni mogą zajmować się sprawami

oznaczonemi w dekrete kancelaryi nadwornej z 5. lutego 1847 lub mającemi z temi sprawami niejaki podobienstwo, a przy takim ograniczeniu zakresu ich działalności nie wymaga się po nich tych warunków co do skończonych szkół, praktyki, egzaminu i kaucyi, jakie ajentom publicznym przepisano. Z tego okazuje się więc, że tylko publiczni a nie prywatni ajenci mogą za pomocą obwieszczeń publicznych nastęrczać się do prowadzenia wszelkich spraw nie zastrzeżonych innym osobom, a mianowicie adwokatom i notaryuszom. Zaczem też ajenci prywatni nie mogą na zasadzie nabytych w drodze politycznej upoważnień rościć sobie prawa do zarobkowego sporządzania pism i podań, do zastępstwa stron w sprawach spornych i do otrzymania ochrony w tej mierze ze strony władz politycznych.

Hiszpania.

(Depesze z 22. i 23. września.)

Depesza z **Madrytu** z 22. września donosi: „Gazeta madrycka ogłasza dwa dekreta, z których jeden mianuje pana Tejada, sekretarza z ministerjum finansów prezydentem Junty długów państwa, a drugi potwierdza dymisyę pana Sancho z posady dyrektora junty dóbr narodowych. — Wszędzie panuje spokój.“

Depesza z **Madrytu** z 23. września donosi: „Mianowanie posta hiszpańskiego przy dworze rosyjskim niejest jeszcze rozstrzygnięte. — W górach Toledy pokazała się banda powstańców; wojsko ściga ją gorliwie.“

Francya.

(Raport marszałka Randon z Algierji. — Wiadomości bieżące. — Regulacya żeglugi wybrzeżnej w Algierji. — Dywizya floty wyprawionej. — P. Rayneval w Biaritz. — Odkrycie nowego spisku.)

Paryż, 24. września. Jenerał-gubernator Algierji, marszałek Randon, przysłał następujący raport ministrowi wojny:

„Panie marszałku! Donosiłem już panu, że jenerał Jussuf złączywszy korpus swój z kolumną jenerała Gastu, udał się do krajiny Frikaty. Wojska te podzielone zostały na dwie brygady, z których jedna składała się z dwóch batalionów i 4 kompanii pierwszego pułku Zuawów, z batalionu pułku 68go i z batalionu strzelców pieszych pod rozkazami jenerała Gastu; dwa zaś bataliony 45go pułku liniowego i dwa bataliony pierwszego pułku tyralierów pod dowództwem pułkownika Bataille stanowią drugą brygadę. Obóz jenerała Jussufa zastąpiony był od wschodu wielką skałą, której obronę poruczono pierwszemu batalionowi tyralierów. Kabyle, poznaawszy ważność tego stanowiska, uderzyli na nie odważnie w nocy z 11go na 12ty i w ciągu dnia ponowili jeszcze raz atak; ale każdą razą zostali silnie odparci. Niemożna było odwlekać dłużej wkroczenia do nieprzyjacielskiego kraju; jenerał Jussuf kazał przeto jeszcze tego samego dnia (12.) uderzyć dwom batalionom na wsie nieprzyjacielskie w północnej stronie obozu, i obsadzono je bez oporu, chociaż nieprzyjaciel miał znaczne siły do dyspozycyi. Dnia 13go zeszedł jenerał Gastu z 5. batalionami do wsi Frikaty i przyprowadził nieprzyjaciela o znaczne straty materyalne, gdy tymczasem liczne grupy Kabylów, ustawione na poblizkich wzgórzach, niekiedy tylko odstrzeliwały się naszym wojskom. Kabyle sądząc, że obóz nasz jest bezbronny, uderzyli, jak dniem przedtem, na załogę skały i to z wielką zapaleczywością, ale zostali znnowu silnie odparci, a że nasze wojska, pociągnięte zapalem walki, opuściły częściowo swoje okopy, by ścigać nieprzyjaciela, pospieszył pułkownik Bataille czempredziej z nowemi kompaniami na plac boju. Równocześnie wyruszył pułkownik Fenelon z szwadronem strzelców i naszymi Goumami na odwrotną linię nieprzyjaciela, który umknął co żywo i w największym nieładzie rzucił się w wąwozy. Dnia 14. zwiedził pułkownik Bataille z swoją kolumną wsie Frikaty, graniczące z krainą Beni-Smailów; Kabyle utrzymywali żywy ogień karabinowy z naszymi tyraljerami, i potrzeba było silnego ataku bagnetem, by ich odeprzeć. Wojska powróciły do obozu niedoznaawszy żadnej prawie przeszkody. Nieprzyjaciel musiał w tych walkach ponieść znaczne straty; my z naszej strony mieliśmy 3 zabitych i 24 ranionych, między tymi 3 oficerów. Dnia 16. zwróciła się kolumna do Beni-Smailow Guechtouli. Jenerał Jussuf uznał za rzecz potrzebną, zająć stanowisko w samym środku nieprzyjacielskiego kraju, by opanovać wzgórze osadzone wioskami. Pozycya obrona w Mahallet-Ramdan powyżej osady Sidi-Abderahmana, odpowiada najzupełniej temu zamiarowi. Kabyle starali się wszelkiemi siłami przeciwdziałać obsa-

dzeniu Mahallet-Ramdana, ale musieli ustąpić natarczywości wojsk naszych i trafnym rozporządzeniom Jussufa. (Tu załącza gubernator raport generała Jussufa, który 16. stoczył zwycięską potyczkę z Kabylami, ze stratą 2 poległych i 11 raniomych i powiada w końcu:) Po tym raporcie, panie marszałku, sędzę, że walka w krainie Guechtoulów wkrótce się już skończy, gdyż połączone w Algierze wojska, zaopatrzone w dostateczną żywność, są już w pochodzie i właśnie dziś staną czoła kolumn na wzniesieniach Bogli.“

Dekret w Monitorze, poprzedzony sprawozdaniem ministra wojny, reguluje żeglugę u wybrzeży Algierji. — Dywizya floty, która ma się udać pod dowództwem admirała Trehouart na odnogę Neapolu, składać się będzie z paropływów liniowych Bretagne (okręt banderowy, na którym popłynie attaché z ostatnimi instrukcjami), Ulm, Algeiras i Napoleon, z fregaty parowej Joly, z korwety parowej Ducheyla i z paropływu Megaere. — Francuski ambasador w Rzymie p. Rayneval znajduje się od kilku dni w Biarritz, i miał już kilkakrotne konferencje z Cesarzem. — Z Brestu donoszą, że w październiku spodziewają się tam przybycia Cesarza na manewry floty tamtejszej i próby z pływającymi baterjami. — W okolicy Delly (w Algierji) odkryto w skałe bazaltowej pokład węgla kamiennego, który ma być bardzo obfity.

Korespondent gazety Times pisze z Paryża o przyaresztowaniu około 30 osób, należących do towarzystwa rewolucjonistów najniebezpieczniejszych, którzy na zgromadzeniu dnia 16go b. m. sprzysięgli się nastawać na życie Cesarza za powrotem z Biarritz. Policji jednakże wiadomi są wszyscy członkowie tego towarzystwa, co wyszło z Maryanny w szóstym, siódmym i ósmym okręgu. Przyaresztowani są w większej części młodzi rzemieślnicy, nie zupełnie bez edukacji. Ze śledztwa w ich pomieszkaniach wyprowadzić nie udało się dowody o istnieniu towarzystwa, i może postawić świadków względem ich częstych schadzek.

Belgia.

(Powrót Króla. — Kongres homeopatyczny. — Książę następcy tronu Toskańskiego przybył.)

Bruksela. 22. września. Wczoraj w południe przybył Jego Mość Król z Laeken i przyjmował w zamku pana Sancho, pełnomocnego ministra hiszpańskiego, który doręczył Królowi własnoręczny list do Monarchini z uwiadomieniem o zaślubieniu Infantki Amalii z Księciem Bawaryi Adalbertem. — W dniach 24go, 25go, 26go i 27go b. m. będzie obradować tu kongres homeopatyczny.

Dziś wieczór przybył tu Wielki Książę następcy tronu Toskanii i wysiadł w hotelu Belle Vue. Dziś zrana przyjmował wizyty rodziny królewskiej i oddawał je potem nawzajem.

Holandya.

(Projekt emancypacji niewolników.)

Amsterdam. 22. września. Gubernator Surinamu pułkownik Schimpf, któremu minister kolonialny przedłożył do ocenienia projekt komisji rządowej względem emancypacji niewolników, zganił po ścisłym rozpoznaniu stanowczo ten plan emancypacji, i oświadczył, że jest niepodobny do wykonania.

Szwajcarya.

(Korespondencja z posłem Króla pruskiego. — Uroczystości kościelne. — Wiadomości bieżące.)

Odpowiedź p. Sydowa na odmowną notę rady związkowej w sprawie zastrzeżeń pruskich co do Neuenburga z 5go września jest następująca:

„W odpowiedzi na otrzymaną dnia dzisiejszego notę wysokiej rady związkowej federacji szwajcarskiej z 10go b. m. odwołuje się podpisany królewsko-pruski rzeczywisty radca tajny i poseł na notę swoją z 5go b. m. i na poprzednie zastrzeżenia praw do Neuenburga, i przy tej nocy obstaruje. Podpisany ma zaszczyt wyrazić przy tej sposobności wysokiej radzie związkowej znowu zapewnienie wysokiego poważania.
Sydow.“

Klasztor Einsiedeln obchodził dnia 14go b. m. tak zwane wielkie poświęcenie anielskie. W masie zeszedli się pielgrzymi ze wszystkich sąsiednich krajów; liczbę podają najmniej na 18.000: między tymi wielu księży, mianowicie z Francji. Biskup z Bazylei celebrował mszę świętą, a sędziwy biskup z St. Gallen dawał trzem klerykom poświęcenie kapłańskie.

Rząd Lucerny zakazał miastu Sursee oddać tamtejszy dom ubogich siostrom św. krzyża.

Na rekwizycje indagacyjnego sędzi w Neuenburgu przyaresztowano w Bernie księgarza Mathy za to, że brał udział w powstaniu, i w dzień rozruchu znajdował się w Neuenburgu. Indagacja potrwa jeszcze kilka tygodni.

Włochy.

(Ks. Piaryzy usunięci.)

Z Turynu piszą pod dniem 21. września: „00. Piaryści zostali usunięci od król. kolegium w Oneglii. Dzienniki rządowe podają za przyczynę, że naruszyli istniejących przepisów i wzbraniali się zachowywać je na przyszłość.“

Niemce.

(Zmiana w poselstwach rosyjskich.)

Z Frankfurtu n. M. donoszą za rzecz pewną, że terniejszy ambasador rosyjski przy dworze hanowerskim p. Fonton mianowany będzie na miejsce barona Brunowa ambasadorem rosyjskim przy związku niemieckim. Pan Fonton ma z końcem października przybyć do Frankfurtu, i zaraz po otwarciu sesji zgromadzenia związkowego złożyć swe listy wierzytelne.

Szwecya.

(Komitet w sprawie obrony kraju.)

Do K. Z. piszą ze Sztokholmu z 17. września: Wyszedt tu ważny dekret królewski z 8go b. m., uchwalony na posiedzeniu zjednoczonej szwedzkiej i norweskij rady państwa. Według tego dekretu utworzyć się ma komitet z sześciu szwedzkich i sześciu norweskich członków pod prezydencją królewicza następcy, wicekróla norweskiego, i zebrać się w Chrystyanii dnia 22go b. m. dla ułożenia projektu względem wspólnych w obu królestwach szkadek na rzecz obrony kraju na lądzie i morzu. Tym sposobem zaradzono szkodliwej potąd niedogodności. Dotychczas nie było żadnej wyraźnej oznaczonej kwoty na rzecz obrony krajowej, lecz teraz zadeterminowano nie tylko etat armii stojącej i rezerwy, lecz nadto rozłożono także i koszt utrzymania siły zbrojnej stosownie do liczby mieszkańców w obu królestwach.

Rosya.

(Manifest Cesarski. — Ciąg dalszy ob. nr. 223 Gaz. Low.)

XVI. Osobom, które na skutek udziału w przestępstwach politycznych znajdują się w służbie wojskowej, lądowej lub morskiej i w ciągu takowej byli zawsze dobrze atestowani przez swych bezpośrednich zwierzchników, zostaną także udzielone szczególne ulgi i łaski. Stopniowanie i wysokość tych ulg oznaczoną zostanie dla każdej osoby, stosownie do nadejść mających sprawozdań szczegółowych o ich sprawowaniu się i służbie.

XVII. Osobom, które z powodu dokonanych przez nie prawu przeciwnych czynów, lub na skutek ciężącego na nich wielkiego podejrzenia, oddane zostały wyrokiem sądowym pod szczególny dozór policji, i przez cały czas zostawania pod tym dozorem sprawowały się nienagannie, przebaczyć lub udzielić ulgi na zasadach następujących: 1) Pozbawionych wszystkich praw stanu i osiedlonych w rozmaitych oddalonych guberniach, przeprowadzić z tych gubernij do innych mniej oddalonych, stosownie do wskazania ministerstwa spraw wewnętrznych, z dozwoleniem im zapisania się do jakiegokolwiek stanu opodatkowanego, bez uwolnienia ich atoli zpod szczególnego dozoru policji. 2) Uznanych przez sąd za podejrzanych o takie przestępstwa, za które na mocy praw należało wyznaczyć karę połączoną z utratą wszystkich praw stanu, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się oni pod nim, nie mniej jak w ciągu lat piętnastu i przez cały ten czas sprawowali się nienagannie, z wzbronieniem atoli wjazdu do St. Petersburga i Moskwy. 3) Uznanych przez sąd za podejrzanych o takie przestępstwa lub wykroczenia, za które ustanowione są kary poprawcze, połączone z pozbawieniem wszystkich szczególnych praw i przywilejów, oświadczyć lub z pochodzenia posiadanych, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się oni pod takowym nie mniej jak lat 4 i przez cały ten czas sprawowali się nienagannie. 4) Uznanych przez sąd za podejrzanych o takie przestępstwa lub wykroczenia, za które ustanowione są kary poprawcze, połączone z pozbawieniem niektórych tylko w art. 53 kodeksu z 15. sierpnia 1845 r. wyszczególnionych praw i przywilejów, uwolnić od szczególnego dozoru policji, jeżeli znajdowali się pod nim nie mniej jak lat 2. 5) Uznanych przez sąd za podejrzanych o takie przestępstwa i wykroczenia, za które ustanowiona jest kara, nie połączona ani z pozbawieniem, ani z ograniczeniem praw i przywilejów, uwolnić niezwłocznie zpod szczególnego dozoru policji. 6) Oddanym pod szczególny dozór policji na czas oznaczony wyrokiem sądowym, skrócić ten czas o połowę.

XVIII. Podanych pod szczególny dozór policji z obowiązkiem zamieszkiwania w miejscach wskazanych, jeżeli ulegli temu nie na skutek formalnych wyroków sądowych za dowiedzione im przestępstwa i nie za uznanie ich przez sąd za silnie podejrzanych, uwolnić od tego dozoru z dozwoleniem im także zamieszkiwania gdzie sobie zyczyć będą.

XIX. Wszystkich zostających do dnia naszej koronacji pod śledztwem i sądem za takie przestępstwa i wykroczenia, za które podług praw nie należą się kary połączone z pozbawieniem wszystkich praw stanu lub wszystkich praw i przywilejów szczególnych osobiście i stosownie do stanu zostającemu pod sądem służących, lub z ograniczeniem tych praw i przywilejów na mocy art. 53go kodeksu z 15. sierpnia 1845 roku, lub na mocy art. 68, w skutek wydalenia ze służby, uwolnić od śledztwa i sądu z rozciągnięciem tej łaski i na tych, których winy, jednej z kar powyższych nieulegające, nie były do dnia naszej koronacji, dla braku wiadomości o nich wykryte.

Jeżeli za jedno i toż samo przestępstwo, z powodu okoliczności, takowemu towarzyszących, wyznaczonych jest kar kilka, lub oprócz kary osobistej i kara pieniężna, a jedna z tych kar osobistych lub pieniężnych należy do liczby takich, od których stosownie

o prawideł w tym i innych artykułach niniejszego manifestu wyszczególnionych, winni nie uwalniają się, wówczas sąd nie czyniąc rozporządzeń o uwolnieniu pod sądem zostającego, obowiązany jest ukończyć śledztwo i wydać należyty według prawa wyrok, a następnie, stosownie do rodzaju wyznaczonej tym wyrokiem kary, bądź kazać takową wykonać, bądź uwolnić pod sądem zostającego od kary osobistej, na mocy niniejszego artykułu, a od kary pieniężnej na mocy postanowień niniejszego manifestu, wyszczególnionych w artykułach V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII. i XIII.

W razie zbiegu przestępstw pociągających za sobą jedną z kar wyz wskazanych, sąd, jakkolwiek skazuje winnego na cięższą z kar wyznaczonych za popełnione przestępstwa przeciwne prawu postępkę (Kodex art. 156), lecz nie wyznacza mu tej kary w jej stopniu najwyższym.

Zostający pod śledztwem i sądem, dla których główna kara prawem przepisana połączona jest z pozbawieniem lub ograniczeniem praw, lecz z powodu nieletności lub dla innych przyczyn powinna być zamieniona na inną, mniej ciężką, to jest nie pociągającą za sobą utraty lub ograniczenia praw, nie powinni być uwolnieni od dalszego prowadzenia śledztwa i od sądu, lecz kary dla nich łagodzą się stosownie do postanowień artykułu XXV.

Ci z pomiędzy obwinionych o bezprawne przywłaszczenie cudzej własności i w ogóle o wyrządzenie komu przez swe przestępstwo lub wykroczenie szkody, uszczerbku lub obrazy, którzy zostaną na mocy niniejszego manifestu uwolnieni od należącej się im według prawa kary, obowiązani są wszelakoż wynagrodzić szkodę, uszczerbek lub obrazę wyrządzoną przez się osobom prywatnym, jeżeli te osoby tego żądać będą, a w skutek tego sprawy, z którymi połączone są takie procesa prywatne, nie wstrzymują się w swym biegu.

XX. Z prawidła ustanowionego w poprzedzającym XIX. artykule wyłączają się ci, co się dopuścili defraudacyi leśnej, zaboru, podpalenia i niszczenia lasów skarbowych, skarbowo-włościańskich należących do wydziału stadnin, okrętowych, należących do wydziałów wojennego i górniczego, tudzież innych przekroczeń ustawy o tych lasach lub prawideł o spławie drzewa i statków; oraz ci którzy są obwinieni o sprzedaż lub zamianę drzewa wydane im bezpłatnie na własny użytek. Uwalniają się oni od śledztwa i sądu chociażby ulegali za to, na mocy praw, jednej z kar połączonych z pozbawieniem wszelkich praw stanu, lub wszystkich praw i przywilejów szczególnych osobiście i do stanu przywiązanych, lub z utratą niektórych praw i przywilejów osobistych, jeżeli niedopuszcili się przetem jakiegokolwiek innego, do naruszenia ustawy o tych lasach niekwalifikującego przestępstwa, za które w kodeksie z 15. sierpnia 1845 roku wyznaczona jest kara, połączona z utratą wszystkich praw stanu, lub wszystkich szczególnych praw i przywilejów osobiście i do stanu zostającego pod sądem przywiązanych, lub też z utratą niektórych osobistych praw i przywilejów.

Sprawy o defraudacye leśne, zabór, podpalenie i t. p. w lasach należących wspólnie do skarbu i osób prywatnych, lub stanowiących przedmiot sporu pomiędzy skarbem i osobami prywatnymi, oraz w lasach otwartych winny być ukończone stosownie do ustanowionych na ten cel prawideł, a to dla ustanowienia wysokości wynagrodzenia, jakie należy się może osobom prywatnym lub stanom.

XXI. Przestępców skazanych na karę chłosty pletnią z piętnowaniem i na zesłanie do robót ciężkich, lub na karę chłosty różgami i zesłanie na osiedlenie, lub na karę chłosty różgami, zastępującą w niektórych wypadkach karę chłosty pletnią, uwolnić od kary cielesnej i piętnowania i po dokonaniu nad nimi, w przypadkach przez prawo wskazanych, obrzędu przepisanego, (prawa krym. art. 1385, podług VI ciągu dalszego), wysłać na miejsce wskazane wyrokiem sądowym.

XXII. Tym z przestępców, którzy będąc według prawa wolni od kary cielesnej, skazani zostaną na zesłanie do robót ciężkich, zmniejszyć wyznaczony im wyrokami sądowymi czas trwania tych robót, ograniczywszy takowy dla skazanych do robót na czas nieograniczony do lat dwudziestu, i skróciwszy takowy dla innych o jedną trzecią. Skazanym na osiedlenie do bardziej oddalonych miejsc Syberyi, wyznaczyć na osiedlenie miejsca Syberyi mniej oddalone, a tym, którzy skazani zostali na osiedlenie w miejscach Syberyi mniej oddalonych, dozwolnić zapisywać się do gmin miejskich lub wiejskich, stosownie do prawideł, wskazanych w kodeksie o zesłaniach, po upływie lat ośmiu.

XXIII. Skazanych na karę chłosty różgami i na oddanie do aresztańskich rot poprawczych wydziału cywilnego lub zamiast tych do rot aresztańskich wydziału wojenno-ładowego lub morskiego, lub zamiast tego do domów pracy, uwolnić od kary cielesnej i tylko wysłać. dokąd należy, stosownie do wyroku sądowego.

XXIV. Tym, którzy będąc według prawa wolni od kary cielesnej, skazani zostali na mieszkanie w guberniach syberyjskich, dozwolnić, jeżeli sprawować się będą nienaganie, po zamieszkaniu w miejscu na pobyt wskazanym pięciu lat, przejść, z zezwolenia władzy miejscowej, do oddalonych gubernii Rosyi europejskiej, gdzie pozostawać winni pod szczególnym dozorem policji również w ciągu lat pięciu; skazanych zaś na mieszkanie w oddalonych północnych guberniach, oprócz syberyjskich, wysłać, jeżeli tego życzyć sobie będą, na mieszkanie do miast powiatowych gubernii orenburskiej, z dozwoleniem im, po pięcioletnim tam pobycie, obok nienaganego sprawowania się, wrócić, z upoważnienia władzy miejscowej do gu-

bernij środkowych, z wyjątkiem tej z której pierwotnie wysłani zostali, i miejsce z nią graniczących, z zostawaniem wszelakoż wszędzie, również w ciągu pięciu lat, pod szczególnym dozorem policji miejscowej.

XXV. Skazanym na osadzenie w domu roboczym skrócić oznaczony wyrokiem czas zostawania tamże o jedną trzecią; skazanym na osadzenie w twierdzy lub domu poprawy lub w wieży skrócić czas zostawania tamże o połowę.

XXVI. Skazanych na kary mniej ciężkie od wyszczególnionych w poprzedzającym artykule XXV-m lub na kary pieniężne, jeżeli takowe wyznaczone zostały za takie przestępstwa lub wykroczenia, które według prawa nie pociągają za sobą kar połączonych z pozbawieniem wszelkich praw stanu lub wszystkich szczególnych praw i przywilejów osobiście i do stanu przywiązanych lub z utratą niektórych praw i przywilejów osobistych, jak również nie pociągają za sobą wydalenia ze służby, uwolnić zupełnie od kar osobistych i pieniężnych.

Przy uwolnieniu od kar pieniężnych w tym artykule wzmiankowanych, przestrzegać należy, że takowe nie rozciąga się na tę część kary pieniężnej, która na mocy rozmaitych ustaw, stanowi nagrodę dla tego co wykrył przestępstwo, złapał przestępcę, lub doniósł o nim i t. p. Również nie umarza się ta część kary pieniężnej wyznaczonej za nieprawne wszczęcie procesu, która idzie na korzyść sędziów i sekretarzy władz sądowych.

XXVII. Na zasadzie ogólnych postanowień poprzedzającego artykułu XXVI, o karach pieniężnych, umorzyć wszystkie dotąd nieuiszczone, bądź za opóźnione doniesienie o nowonarodzonych dzieciach żołnierzy i majtków, bądź za nieodesłanie ich dokąd należało dla zapisania do kantonistów lub na służbę, przyczem wstrzymane być mają wszystkie toczące się w tym przedmiocie sprawy, oraz ma być rozesełane wszędzie zawiadomienie, że odtąd termin w którym donosić należy wydziałom wojenno-ładowemu i morskiemu o dzieciach żołnierzy i majtków, oznacza się od jednego spisu ludności do drugiego, i że ci tylko za winnych nie meldowania uznani i na kary pieniężne skazani zostaną, którzy tego nie wykonają przy nowym spisie ludności. Obok tego ustanowić jako prawidło ogólne: 1) Wszystkim w ogóle żołnierzom dymisjonowanym, osiedlonym stale w miastach, osadach, miasteczkach, w dobrach skarbowych, koronnych, jednodworcowych, górniczych, dworcowych i innych miejscach zamieszkałych przez ludzi stanów wolnych, zwracać, jeżeli tego życzyć sobie będą, wszystkich ich synów zostających lub liczących się w wydziałach wojenno-ładowym i morskim, z wyjątkiem tych, którzy weszli już do służby rzeczewistej do pułków i komend, do ekwipazów morskich i innych części armii i floty. 2) Na tejsze zasadzie zwracać wdowom po żołnierzach, jeżeli tego życzyć sobie będą, wszystkich lub kilku synów, jeżeli same mają odpowiednią nieruchomość i przyjmą ich na stałe przy sobie osiedlenie. 3) Krewnym i opiekunom nieletnich dzieci żołnierskich dozwolnić osiedlić je przy sobie na stałe mieszkanie, jeżeli możność uczynienia tego poświadczoną zostanie przez władzę miejscową. 4) Sieroty po żołnierzach oraz do kantonistów zapisane, jak niemniej dzieci nieprawego łoża, do wydziału wojennego należące a nie mające jeszcze lat 14., mają być oddane osobom dobroczynnym stanów wolnych pod zupełną ich opiekę, jeżeli życzyć sobie będą przyjąć ich do składu swych rodzin lecz nie inaczej, jak po przekonaniu się gubernatora miejscowego o moralności osób, zyczących sobie przyjąć te dzieci na swą opiekę, oraz o możności ich zabezpieczenia dla swych wychowawców stałego osiedlenia. 5) Wszystkich kantonistów i inne dzieci, liczących się obecnie w wydziałach wojennym i morskim i oddawanych na zasadzie poprzedzających 4. §§. artykułu niniejszego, wykreślić na zawsze ze spisu tych władz i od dnia tego wykreślenia przestać dawać przeznaczone dla nich żywność i utrzymanie. 6) Wszystkich kantonistów, dzieci żołnierzy, majtków i innych, którzy stosownie do tych prawideł wykreśleni zostaną z kontrol wydziału wojennego, rodzice, krewni lub opiekuni biorący ich do siebie, obowiązani zapisać ich, jak skoro rozpocznie się nowy spis ludności, do jakiego stanu opodatkowanego; do tego zaś czasu wolni są oni od wszelkich podatków osobistych i ciężarów.

Dzieci żołnierzy i majtków nie chrześcijańskie, które należąc do wydziału wojennego, przyjęły wiarę chrześcijańską, nie oddają się rodzicom lub krewnym trwającym w dawnej swej wierzy, lecz mogą być wzięte przez osoby wyznania chrześcijańskiego.

Środki te zastosować także do kantonistów wojennych i innych wydziałów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 28. września. *Staatsanzeiger* ogłasza rozporządzenie ministeryalne, mocą którego „Augsburgska gazeta powszechna“ zakazana jest w całym królestwie Pruskim. — *Preuss. Corresp.* donosi z Jas z dnia 17. b. m.: Trudności w uregulowaniu granicy besarabskiej względem Bolgradu zostały uchylone; według pewnych doniesień z Ismailowa przyzwala Rosya na odstąpienie Bolgradu do Multan. (*Lit. kor. aust.* podając tę wiadomość z dziennika pruskiego dodaje: Nie możemy jeszcze osądzić, jak dalece powyższe doniesienie jest prawdziwe, zostawiamy przeto odpowiedzialność w tym względzie przytoczonemu źródłu.)

Florencya, 26. września. Książę Jerzy Saski odjechał do Rzymu.

Rzym, 23. września. *Giornale di Roma* z dnia 22. b. m. ogłasza depezę telegraficzną z Pesaro z doniesieniem, że w tem mieście równie jak w całej prowincyi największa panuje spokojność, pobór podatku idzie zwykłym trybem.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 24. września. Spęd bydła na dzisiejszym targu wynosił 107 sztuk wołów. Spieszno rozkupiono bydło, i nie wystarczyło na zaspokojenie kupców, dlatego też ceny trzymały się. Najwyższa cena za parę wołów ważących 840 ft. mięsa i 160 ft. łoju wynosiła 595 r. w. w.; najniższa cena za parę ważącą 560 ft. mięsa i 40 ft. łoju 320 r. w. w.; przeciętna cena za parę ważącą 710 ft. mięsa i 75 ft. łoju 436 r. w. w. W drodze sprzedano około 800 sztuk galicyjskich wołów, a prócz tego transportowano koleją żelazną z Dembicy 600 wołów prosto do Wiednia. Na przyszły tydzień spodziewają się 1500 wołów z Galicji.

Kurs lwowski.

Dnia 30. września.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	45	4	48
Dukat cesarski	4	51	4	54
Półimperyj zł. rosyjski	8	22	8	25
Rubel srebrny rosyjski	1	37 1/2	1	38
Talar pruski	1	31	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka	1	11	1	12
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } 5 ^{sz} Pożyczka narodowa . . . . . }	80	45	81	7
	72	38	73	—
	81	30	82	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. września.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	45
„ przedał „ „ 100 po	81	15
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	—	59 1/2

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 27. września.

	za sto	w przecięciu
Obligacje długu państwa	79 1/2 3/4 7/8 80	79 7/8
detto pożyczki narod.	81 3/4 7/8 82	81 7/8
detto z r. 1851 serya B.	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	—	—
Obligacje długu państwa	70	70
detto	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	—	—
detto	—	—
detto	—	—
detto	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—
detto	—	—
detto z r. 1839	124 1/2 125 1/2	125
detto z r. 1854	104 104 3/4 105	104 7/8
Obl. wiedz. miejskiego banku	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	—	—
detto galicyjskie i węgierskie	—	—
detto krajów koron.	—	—
Akeye bankowe	1062 1063 1065	1064
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	565 570	567 1/2
Akeye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.	334 1/3 338 3/4 337	335 1/2
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	2560 2600 2575	2580
Akeye kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Ake. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.	—	—
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	535 532 530	531
Akeye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.	427 1/2	427 1/2

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 27. września.

	w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	— 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	106 105 3/4 3/4 l.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2	105 104 3/4
Genua za 300 lire nowe Piemont.	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	77 5/8 1/2
Lipsk za 100 talarów	— 2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	— 2 m.

	za sto	w przecięciu
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—12 10 9 10 l.	10—10 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	103 3/4 1/2 1/4 1/2 l.	103 1/2 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	122 1/4 122 121 1/2 3/4 l.	121 1/4 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	260	260 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	465	— T. S.
Cesarskie dukaty	8 3/4 5/8 5/8 l.	8 3/8 Ag.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30 września.

Oblig. długu państwa 5% 81 3/4; 4 1/2 70; 4% —; 1/2% z r. 1850 —. 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akeye bank. 1060. Akeye kolei półn. 2595. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 538. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.
Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 106 1/2 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104 7/8 2 m. Hamburg 77 3/8 2 m. Liwna — 1. 2 m. Londyn 10 — 11. 2 m. Medyolan 103 3/8. Marsylia —. Paryż 122 1/4. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 8 3/8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. — 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 74 5/8. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 105 3/4. Pożyczka narodowa 82 5/8. C. k. austr. akeye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akeye c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 331. Hypotekar. listy zastawne —. Akeye zachodniej kolei żelaznej 209 1/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. września.

Br. Doliniański Sew., z Dolinian. — Br. Brunicki Piotr, z Lublinieca nowych. — PP. Skarbek Wład., z Tarnopola. — Bystrzonowski Leop., z Makunia. — Ziemiński Grzegorz, Dr. med., z Przemyśla. — Kakowski Jan, z Berczowiec. — Resztyłowicz Tymoteusz, ze Stryja. — Wydzga Marcełi, z Belzca. Kukacz Jerzy, adw. kraj., z Cieszyna. — Drzewiecki Konst., z Mościsk. — Linzbauer Edw., c. k. radca szkolny, z Gródka. — Tarnawiecki Marcełi, adw. kraj., z Krakowa. — Druszyński Józef, z Złoczowa. — Sobieski Stanisław, c. k. profesor gym., z Żółkwi.

Dnia 30. września.

Hr. Borkowski Sewryn, z Szuparki. — PP. Paluszyński Józef, z Ulicka zarębanego. — Wiszniewski Tad., z Sulimowa. — Urbanski Rudolf, z Dobrosina. — Czerwiński Juliusz, z Glińska. — Krajewski Leon, z Tyrawy. — Małczewski Stanisł., z Cześnik. — Tretter Hyl., z Loniego. — Czerwiński Stanisł., z Glińska. — Zarzycki Tyl., z Chotyłuba. — Borkowski Włod., c. k. szambelan, z Wiednia. — Gross Piotr, z Bochni. — Jankowski Wojc., z Żurawnik. — Swiatki Jan, ces. ros. radca nadworny, z Brodów.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. września.

PP. Czerwiński Stanisław, do Glińska. — Draginicz Bazyl, do Jaryczowa. — Strzelecki Jan, do Kukizowa.

Dnia 30. września.

Hr. Karnicki Felix, do Krosna. — Hr. Borkowski Alex., do Stryja. — PP. Łaczyński Hyp., do Liska. — Januszowski Teofil, do Ubinia. — Zbrożek Ant., do Złoczowa. — Głowacki Wład., do Żółkwi. — Łopuszański Bolesław, do Mościsk. — Lethner, c. k. kapitan, do Przemyśla. — Augustynowicz Felix, do Oszezaniec. — Siarczyński Zyg., do Dembicy. — Zurakowski Aug., do Korbacza. — Skrzyszewski Józef, do Sewerynki. — Szeliski Kaz., do Chodackowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 27. i 28. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotności	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	326.85	+ 9.0°	89.5	połud.-zach.	sl. pochmurno
2. god. popoł.	326.29	+ 15.8°	70.6	„	„
10. god. wiecz.	325.36	+ 12.5°	93.3	„	„ cie.
Wieczór deszcz 0...87.					
6. god. zrana	324.99	+ 11.2°	92.9	połud.-zach.	sl. pochmurno
2. god. popoł.	324.33	+ 19.4°	62.9	południowy mier.	„
10. god. wiecz.	323.96	+ 14.6°	80.7	połud.-zach.	sl. pogoda

KRONIKA.

Dnia 15. września o godzinie pół do piątej rano wybuchł w Kolomyi pożar w domu tamtejszych mieszkańców Szymona i Ieka Eisnera. Trzy domy zgorzało, z przyległych dwóch domów zniesiono dachy w obawie niebezpieczeństwa. Ratunek był spieszny i szczęście, że nie było wiatru, inaczej groziłoby niebezpieczeństwo większej części miasta; pożar bowiem wybuchł w dzielnicy gdzie najbardziej skupione domy żydowskie.

— Cywilny gubernator w Warszawie, tajny radca Łaszczyński podał teraz do wiadomości publicznej, że zaraza na bydło potąd jeszcze w Królestwie Polskiem całkiem nie ustala; tudzież że na tegoroczny jarmark w Łowiczu (na św. Mateusza) przyprowadzać można tylko konie, owce i nierogaciznę, a to z poświadczeniem zwierzchności miejscowej, że pochodzą z miejsc zarazą nie dotkniętych. Bydło zaś rogate wcale przopuszczone nie będzie.

— Na dniu 22. września odbył się w Paryżu w kościele Ś. Magdaleny pogrzeb senatora Joachima Clary. Familia Clary jest jak wiadomo spokrewniona z familią cesarską. Clary pochodzą z Marsylii, gdzie przed pierwszą rewolucją trudnili się kupiectwem. Jedną z córek tej rodziny zaślubił Bernadotte, późniejszy Król

Szwecyi, druga młodszy brat Napoleona I., późniejszy Król Hiszpanii. Sam Napoleon I., będąc poręcznikiem chciał zaślubić jedną z pańien Clary, ale ta przeniosła nad niego Bernadottego. Z małżeństwa Króla Hiszpanii z panną Clary wyszły dwie córki, z których jedna zaślubiła swego kuzyna, księcia Musignano, a druga księżniczka Charlotte, oddała swą rękę najstarszemu bratu Napoleona III. (zmarłemu w r. 1839). Cesarz, książę Jerome, wszyscy inni członkowie familii cesarskiej i senat byli reprezentowani na pogrzebie. Zwłoki Joachima Clary złożono na cmentarzu Pere la Chaise.

— Konsumeya tytoniu wzmogła się tak dalece we Francyi, że fabryki istniejące w Paryżu i dziesięciu innych miastach niemogą nastarczyć, i rząd postanowił założyć kilka nowych, mianowicie w Chatenauroux. Koszta takiej fabryki wynoszą 5- do 600 000 franków, a dochód roczny 1 1/2 lub 2 miliony fr. W fabryce paryzkiej zajmuje się 2500 osób robieniem sygarów.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 40. Rozmaitości.